

Vuoden 2021 kouluterveyskyselyn tulokset

KUVA 16.12.2021 § 27

1013/00.01.02.04/2021

Lisätiedot:

suunnittelija Taru Ikäheimonen, puh. 050 566 8800
sivistystoimenjohtaja Mikael Flemmich, puh. 040 733 0264
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Kouluterveyskysely toteutettiin sähköisesti Kauniaisten ala- ja yläkouluissa sekä lukioissa keväällä 2021. Valtakunnalliset kouluterveyskyselyn tulokset julkaistiin 20.9.2021 ja Kauniaisten oma raportti kyselyn tuloksista valmistui 30.9.2021. Raportissa vertailukuntina ovat Espoo ja Kirkkonummi.

Kouluterveyskysely tehdään joka toinen vuosi perusopetuksen 4.- ja 5.-luokkalaisille lapsille sekä nuorille, jotka opiskelevat peruskoulun 8.- ja 9.-luokalla ja lukion ja ammattikoulun 1. ja 2. vuosikurssilla. Kouluterveyskyselyyn vastasi Kauniaisissa 931 koululaista ja opiskelijaa ja kattavuus oli eri alakoulussa 82 %, yläkoulussa 74 % ja lukiossa 77 %.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) järjestämä kansallinen Kouluterveyskysely tuottaa monipuolista seurantatietoa eri ikäisten lasten ja nuorten hyvinvoinnista, terveydestä, koulunkäynnistä ja opiskelusta, osallisuudesta sekä avun saamisesta ja palvelujen tarpeisiin vastaamisesta. Kouluterveyskyselyn vuoden 2021 perustulokset ovat saatavilla sähköisen tulospalvelun kautta Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) sivuilla: <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/kouluterveyskysely/kouluterveyskyselyn-tulokset>.

Kauniaislaiset lapset ja nuoret voivat kansallisella tasolla hyvin ja he kokevat olevansa tärkeä osa perhettä ja yhteisöä. Kauniaisissa löytyy myös nuorille mielekästä tekemistä. Huolenaiheeksi nousee Kauniaisissa lasten ja nuorten seksuaalinen häirintä, mielenterveyshaasteet, ja kiusaaminen sekä uupumus. Nämä ilmiöt ovat sukupuolittuneet ja liittyvät erityisesti tyttöjen hyvinvoinnin muutoksiin. Voidaan olettaa, että Kauniaisten ja muun maan tulosten heikentyminen liittyy koronapandemiaan.

Enemmistöllä on viikoittainen harrastus, mutta aiempaa selvästi vähäisempi osuus alakoululaisista kokee olevansa tärkeä osa kouluyhteisöä tai on erittäin tyytyväinen elämäänsä. Myös vähintään tunnin päivässä liikkuvien alakoululaisten osuus on laskenut selvästi vuodesta 2019 ja ohjattua liikuntaa vapaa-ajallaan viikoittain harrastavien yläkoululaisten osuudet ovat laskeneet selvästi. Vertailukuntia suurempi osuus kauniaislaisista yläkoululaisista ja lukiolaisista kokee, että asuinalueella järjestetään kiinnostavaa vapaa-ajan toimintaa nuorille.

Kauniaisten tuloksissa huolenaiheena nousevat edelleen mm. seksuaalinen häirintä, mielenterveyshaasteet, kiusaaminen, päihdeasenteet ja perhepiiristä saatu alkoholi sekä kouluväsymys ja -uupumus. Mielenterveyshaasteet, seksuaalinen häirintä ja uupumus ovat selkeästi tavallisempia tyttöillä ja esim. kiusaaminen tavallisempaa poikien joukossa.

[Kyselyn käsittely ja tulosten hyödyntäminen Kauniaisissa](#)

Kouluterveyskyselyn 2021 tulokset on esitelty Kauniaisten Tejo-työryhmässä, jossa sovittiin tulosten käsittelyprosessi Kauniaisissa. Tuloksia tullaan käsittelemään syksyn 2021 aikana eri työryhmissä ja kouluissa, joissa yhteisöllisissä oppilashuoltoryhmissä sovitaan keskeisistä toimenpiteistä ja valitaan joka yksikössä Kouluterveyskysely-vastaavan vahvistamaan toimenpiteiden seuranta. Tuloksia hyödynnetään oppilaitosten hyvinvointityössä ja yhteisöllisessä opiskeluhoitotyössä sekä kaupungin hyvinvointi- ja strategiatyössä, toiminnan kehittämässä kaikilla toimialoilla ja monialaisessa yhteistyössä sivistystoimen ja sosiaali- ja terveystoimen sekä tulevien hyvinvointialueiden kanssa.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta on käsitellyt kouluterveyskyselyä kokouksessaan 10.11.2021 § 81 ja pyytää lausuntoa ja toimenpide-ehdotuksia sivistystoimen kolmelta valiokunnalta 31.01.2022 mennessä.

Suunnittelija Taru Ikäheimonen esittelee vuoden 2021 kouluterveyskyselyä kulttuuri- ja vapaa-aikavaliokunnalle.

Kulttuuri- ja vapaa-aikavaliokunta lausuu seuraavasti:

Kouluterveyskyselyssä nousseet huolet kiusaamisen lisääntymisestä erityisesti yläkoulussa, tyttöjen pahoinvointi, seksuaalinen häirintä, kotiväkivalta sekä elintapojen heikentyminen kokonaisuudessaan kaikilla kouluasteilla sekä päihdemyönteisyys nuorten ja huoltajien keskuudessa otetaan hyvin vakavasti.

Valiokunta ehdottaa, että kouluissa mietitään *yhdessä oppilaiden kanssa* toimenpiteitä kiusaamisen ehkäisemiseksi sekä jo meneillään olevaan kiusaamiseen puuttumiseksi. Opettajille järjestetään koulutuspäivä, jossa mietitään yhdessä heidän kanssaan toimivat mallit jokaiseen kouluun ja joka saatetaan myös oppilaiden ja huoltajien tietoon. Oppilaiden kanssa on myös mietittävä, miten puuttua seksuaalisen häirinnän lisääntymiseen. Valiokunta kannustaa kouluja tiedottamaan kouluterveyskyselyn tuloksista huoltajille sekä keskustelemaan huoltajien kanssa millä tavalla koulu ja kodit voivat yhteistyössä parantaa lasten ja nuorten hyvinvointia. Sen lisäksi valiokunta kannustaa huoltajia osallistumaan työpajoihin sekä yhteistyöhön koulujen kanssa. Valiokunta toivoo myös toimenpiteitä, joilla tuetaan vanhemmuutta.

Sivistystoimenjohtaja Mikael Flemmich:

Kulttuuri- ja vapaa-aikavaliokunta merkitsee vuoden 2021 kouluterveyskyselyn tiedoksi ja antaa yllä olevan lausunnon sosiaali- ja terveysvaliokunnalle.

.....

Jäsen Jessica Lerche ehdotti seuraavaa:

Kaupunki tutkii mahdollisuutta monialaiselle kehitysprojektille (mieluiten ulkopuolinen rahoitus, ja esim. yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa) nuorten, erityisesti tyttöjen, lisääntyneen pahoinvoinnin ehkäisemiseksi ja hyvinvoinnin vahvistamiseksi konkreettisin toimenpitein yhdessä kohderyhmän kanssa.

Valiokunta oli lisäyksestä yksimielinen.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Kaupunki tutkii mahdollisuutta monialaiselle kehitysprojektille (mieluiten ulkopuolinen rahoitus, ja esim. yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa) nuorten, erityisesti tyttöjen, lisääntyneen pahoinvoinnin ehkäisemiseksi ja hyvinvoinnin vahvistamiseksi konkreettisin toimenpitein yhdessä kohderyhmän kanssa.